

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Економіки та митної справи

(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна відповідальність

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Митна справа

(назва освітньої програми)

Спеціальність: 051 Економіка

(найменування спеціальності)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові наук

(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Другий (магістерський) рівень вищої освіти

(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри

Економіки та митної справи

(найменування кафедри)

Протокол № 1 від 26.08.2020 р.

м. Запоріжжя 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ЗПН 03 <i>Соціальна відповідальність</i>
Рівень вищої освіти	<i>Магістр</i>
Викладач	<i>Карпенко Наталя Миколаївна, доцент кафедри економіки та митної справи, к.держ.упр., доц.</i>
Контактна інформація викладача	7698454, телефон викладача 0677306181, natalyakarpenko@i.ua
Час і місце проведення навчальної дисципліни	згідно до розкладу занять - https://zp.edu.ua/kafedra-ekonomiky-ta-mytnoyi-spravy дистанційне навчання – https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=616
Обсяг дисципліни	120 годин, 4 кредити, 30 год. лекцій, 14 год. практик, самостійна робота 76 год., вид контролю – екзамен.
Консультації	Згідно з графіком консультацій- https://zhttps://zp.edu.ua/kafedra-ekonomiky-ta-mytnoyi-spravy
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити Дисципліни: «Інноваційний розвиток підприємства», «Організація управління в митних органах». Постреквізити: Дисципліни: Переддипломна практика	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p><i>«Соціальна відповідальність» - це фундаментальна дисципліна, завдяки якій студент набуває теоретичних і практичних знань та навичок для роботи в соціально відповідальних установах та підприємствах з різними стейкхолдерами.</i></p> <p>Загальні компетентності: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; здатність працювати в команді; здатність займати активну життєву та громадянську позицію, розвивати лідерські якості та діяти з позицій соціальної відповідальності, виконувати професійну діяльність відповідно до стандартів якості.</p> <p>Фахові компетентності: здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень; здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою; здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження; здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання; здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері; здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем; вміння застосовувати міжнародні норми у сфері технічного регулювання при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>Результати навчання: дотримується принципів академічної доброчесності; оцінює результати власної роботи, демонструє лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді; приймає ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень; обґрунтовує управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики; формулює, аналізує та синтезує рішення науково-практичних проблем у сфері ЗЕД та митній</p>	

справі;
розробляє, обґрунтовує і приймає ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності та митними органами;
оцінює ефективність роботи персоналу митних органів, формує команди та розробляє стратегію і тактику управління.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність» є формування у студентів фундаментальних знань з теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій.

5. Завдання вивчення дисципліни

Методичні – викласти теоретичні основи та методологічні закономірності використання міжнародних стандартів соціальної відповідальності бізнесу в практичній діяльності вітчизняних підприємств.

Пізнавальні – сформулювати уявлення про сучасний стан факторів впливу на соціальну відповідальність підприємства, визначати мету, місію та цінності, формувати стратегію соціальної відповідальності бізнесу та розробляти стратегічні програми.

Практичні – формувати практичні навички роботи студентів зі спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних норм при складанні соціальних звітів підприємства для персоналу та топ-менеджерів, бізнес-партнерів, споживачів, суспільства та держави, оцінювати рівень соціальної відповідальності на підприємстві; розробляти етичні нормативи та етичний кодекс для підприємства.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку

Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку.

Наукові підходи до визначення сутності соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність у системі сталого розвитку. Види соціальної відповідальності. Підстави соціальної відповідальності. Принципи.

Тема 2 . Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності.

Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності. Суть та значення корпоративної соціальної відповідальності. Внутрішнє і зовнішнє середовище КСВ.

Тема 3. Концепція менеджменту зацікавлених сторін.

Концепція менеджменту заінтересованих сторін. Організаційне багатство і «стосункові» активи. Матриця заінтересованих сторін КСВ. Переваги корпоративної соціальної відповідальності. Моделі корпоративної соціальної відповідальності (американська, європейська, японська тощо). Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку КСВ (Глобальний договір ООН). Вітчизняний досвід становлення КСВ.

Тема 4. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.

Права людини і трудові практики як предмет КСВ. Міжнародні стандарти прав. Корпоративна соціальна відповідальність у внутрішньому середовищі. Міжнародне законодавче регулювання трудових відносин на основі соціальної відповідальності бізнесу (СВБ) Забезпечення достойної праці у системі КСВ СВ у сфері охорони праці та промислової безпеки. Відповідальність працівника в системі кадрової безпеки

Тема 5. Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією.

КСВ як складова стратегії управління та чинник підвищення конкурентоспроможності організації. Моделі аналізу заінтересованих сторін. Впровадження КСВ у практики і процедури компанії. Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків КСВ. Організація діяльності з КСВ. Етичні кодекси. Структурні підрозділи та Комітети компаній у сфері КСВ. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки, професійні стандарти менеджера з КСВ в компаніях

Тема 6. Етика і соціальна відповідальність міжнародних корпорацій.

Особливості етики в міжнародних корпораціях. Основні етичні концепції в міжнародному менеджменті.

Змістовий модуль 2. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності

Тема 1. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.

Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах з споживачами. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. Якість продукції (стандарт ISO 9000). Соціально відповідальний маркетинг. Принципи добросовісної конкуренції. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу. Відповідальне управління ланцюгом постачання. Відповідальне ставлення до інвесторів та дотримання принципів корпоративного управління.

Тема 2. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.

Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій. Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням. Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою. Участь компаній у життєдіяльності громад. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями.

Тема 3. Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності.

Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. Превентивний підхід до вирішення екологічних проблем. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища (Цілі розвитку тисячоліття, Декларація Ріо-де-Жанейро тощо) та стандарти екологічного менеджменту (серія ISO 14000). Законодавство України про охорону навколишнього середовища. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності.

Тема 4. Інформаційна політика і соціальна звітність.

Принципи формування корпоративної інформаційної політики. Побудова системи комунікацій з КСВ. Консультації з заінтересованими сторонами на різних етапах розробки та впровадження стратегії з КСВ та механізм зворотного зв'язку з ними. Ресурси в сфері соціальної звітності. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання і структура. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI – Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності).

Тема 5. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку.

Відповідальна держава і сталий розвиток. Міжнародний досвід державного регулювання КСВ. Відповідальне споживання. Культура споживання та його вплив на розвиток КСВ. Соціальна відповідальність ЗМІ: вплив на поведінкові моделі в суспільстві.

Тема 6. Соціальна відповідальність освіти та науки.

Співпраця бізнесу і освіти.

Тема 7. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності.

Показники внутрішньої КСВ. Методи та процедури оцінювання ефективності програм КСВ. Соціальний аудит. Збалансована система показників. Концепція потрійного результату. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. Моніторинг ефективності діяльності з організації КСВ. Рейтинги КСВ.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку.	Лекція	2
1.	Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності.	Лекція	2
2.	Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності.	практичне	2
3.	Концепція менеджменту зацікавлених сторін.	Лекція	2
3.	Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.	Лекція	2
4.	Концепція менеджменту зацікавлених сторін. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності	практичне	2
5.	Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією.	Лекція	2

5.	Етика і соціальна відповідальність міжнародних корпорацій.	Лекція	2
6.	Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією. Етика і соціальна відповідальність міжнародних корпорацій.	практичне	2
7.	Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.	Лекція	2
7.	Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними	Лекція	2
8.	Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.	практичне	2
9.	Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності	Лекція	2
9.	Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності.	практичне	2
10.	Інформаційна політика і соціальна звітність	Лекція	2
11.	Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку.	Лекція	2
11.	Інформаційна політика і соціальна звітність. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку.	практичне	2
12-13.	Соціальна відповідальність освіти та науки.	Лекція	4
13-14.	Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності.	Лекція	4
15.	Соціальна відповідальність освіти та науки. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності.	практичне	2

8. Самостійна робота

Зміст самостійної роботи для студентів денної та заочної форм навчання:

1. Поглиблене вивчення питань тем за методичними вказівками викладача.
2. Систематичне опрацювання лекційного матеріалу, запропонованої базової та допоміжної літератури з питань курсу.
3. Систематична підготовка до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення (переліку питань).
4. Самостійна підготовка до модульного контролю та екзамену.

У процесі підготовки за темами (питаннями) курсу, що віднесені для самостійного опрацювання, студентам слід звернути особливу увагу на засвоєння зазначених ключових понять та термінів. У процесі вивчення курсу для поточного контролю самостійної роботи студентів денної форми навчання та якості засвоєння ними матеріалу викладач використовує: - опитування студентів під час семінарських занять, - залучення студентів до дискусії з теми семінарського заняття з наступною оцінкою ініціативи та здатності до аналізу дискусійних питань; - індивідуальна робота з кейсами; - командна робота з кейсами; - проведення поточних контрольних робіт, тестування та модульного контролю. Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачає самостійне вивчення окремих питань тем за методичними вказівками викладача. Студент повинен опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури та нормативно-правових актів. У ході засвоєння програми курсу, під час підготовки до екзамену, студентам рекомендується звертатись до першоджерел (міжнародних нормативно-правових актів, Конституції України, законів, наказів, інструкцій міністерств та інших нормативноправових документів) і до монографічної літератури, в якій висвітлено основні погляди на відповідні проблеми, наводяться та аналізуються нормативно-правові акти.

Питання	Діяльність студентів	Термін виконання
Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку.		

Студенти мають змогу завантажити свої напрацювання в moodle.

1. Наукові підходи до визначення сутності соціальної відповідальності. 2. Соціальна відповідальність у системі сталого розвитку. 3. Види соціальної відповідальності. 4. Підстави соціальної відповідальності. 5. Принципи..	усна доповідь по опрацьованому матеріалу теми лекції , індивідуальна робота з кейсами.	Лютий
Тема 2 . Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності.		
1. Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності. 2. Суть та значення корпоративної соціальної відповідальності. 3. Внутрішнє і зовнішнє середовище КСВ.	усна доповідь по опрацьованому матеріалу теми лекції , індивідуальна робота з кейсами.	Лютий
Тема 3. Концепція менеджменту зацікавлених сторін.		
1. Концепція менеджменту заінтересованих сторін. 2. Організаційне багатство і «стосункові» активи. 3. Матриця заінтересованих сторін КСВ. 4. Переваги корпоративної соціальної відповідальності. 5. Моделі корпоративної соціальної відповідальності (американська, європейська, японська тощо). 6. Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку КСВ (Глобальний договір ООН). 7. Вітчизняний досвід становлення КСВ	усна доповідь по опрацьованому матеріалу теми лекції , індивідуальна робота з кейсами.	Березень
Тема 4. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.		
1. Права людини і трудові практики як предмет КСВ. 2. Міжнародні стандарти прав. 3. Корпоративна соціальна відповідальність у внутрішньому середовищі. 4. Міжнародне законодавче регулювання трудових відносин на основі соціальної відповідальності бізнесу (СВБ) 5. Забезпечення достойної праці у системі КСВ СВ у сфері охорони праці та промислової безпеки. 6. Відповідальність працівника в системі кадрової безпеки.	усна доповідь по опрацьованому матеріалу теми лекції , індивідуальна робота з кейсами.	Березень
Тема 5. Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією.		
1. КСВ як складова стратегії управління та чинник підвищення конкурентоспроможності організації. 2. Моделі аналізу заінтересованих сторін. 3. Впровадження КСВ у практики і процедури компанії. Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків КСВ.Організація діяльності з КСВ. 4. Етичні кодекси. 5. Структурні підрозділи та Комітети компаній у сфері КСВ. 6. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки, професійні стандарти менеджера з КСВ в компаніях.	презентація, усна доповідь по опрацьованому матеріалу теми лекції , індивідуальна робота з кейсами.	Березень
Тема 6. Етика і соціальна відповідальність міжнародних корпорацій.		

1. Особливості етики в міжнародних корпораціях. 2. Основні етичні концепції в міжнародному менеджменті.	усна доповідь по опрацьованому матеріалу теми лекції, презентація, індивідуальне домашнє завдання, індивідуальна робота з кейсами.	Березень
Змістовий модуль 2. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності		
Тема 1. Стратегія соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.		
1. Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах з споживачами. 2. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. Якість продукції (стандарт ISO 9000). 3. Соціально відповідальний маркетинг. Принципи добросовісної конкуренції. 4. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу. Відповідальне управління ланцюгом постачання. 5. Відповідальне ставлення до інвесторів та дотримання принципів корпоративного управління.	усна доповідь по опрацьованому матеріалу теми лекції, презентація, індивідуальна робота з кейсами, командна робота з кейсами.	Квітень
Тема 2. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.		
1. Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій. 2. Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням. 3. Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою. 4. Участь компаній у життєдіяльності громад. 5. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями.	усна доповідь по опрацьованому матеріалу теми лекції, індивідуальна робота з кейсами.	Квітень
Тема 3. Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності.		
1. Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. 2. Превентивний підхід до вирішення екологічних проблем. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. 3. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища (Цілі розвитку тисячоліття, Декларація Ріо-де-Жанейро тощо) та стандарти екологічного менеджменту (серія ISO 14000). 4. Законодавство України про охорону навколишнього середовища. 5. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності.	презентація, усна доповідь по опрацьованому матеріалу теми лекції, індивідуальна робота з кейсами.	Квітень
Тема 4. Інформаційна політика і соціальна звітність.		
1. Принципи формування корпоративної інформаційної політики. 2. Побудова системи комунікацій з КСВ. 3. Консультації з заінтересованими сторонами на різних етапах розробки та впровадження стратегії з КСВ	усна доповідь по опрацьованому матеріалу теми лекції, індивідуальна	Травень

та механізм зворотного зв'язку з ними. 4. Ресурси в сфері соціальної звітності. 5. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання і структура. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI – Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності).	робота з кейсами, командна робота з кейсами.	
Тема 5. Соціальна відповідальність різних суб'єктів суспільного розвитку.		
1. Відповідальна держава і сталий розвиток. 2. Міжнародний досвід державного регулювання КСВ. 3. Відповідальне споживання. Культура споживання та його вплив на розвиток КСВ. 4. Соціальна відповідальність ЗМІ: вплив на поведінкові моделі в суспільстві.	усна доповідь по опрацьованому матеріалу теми лекції, індивідуальна робота з кейсами, командна робота з кейсами.	Травень
Тема 6. Соціальна відповідальність освіти та науки.		
1. Співпраця бізнесу і освіти.	усна доповідь по опрацьованому матеріалу теми лекції, презентація.	Травень
Тема 7. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності.		
1. Показники внутрішньої КСВ. 2. Методи та процедури оцінювання ефективності програм КСВ. 3. Соціальний аудит. 4. Збалансована система показників. Концепція потрібного результату. 5. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. 6. Моніторинг ефективності діяльності з організації КСВ. Рейтинги КСВ.	усна доповідь по опрацьованому матеріалу теми лекції, презентація.	Травень

Консультативна допомога студенту надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій <https://zp.edu.ua/kafedra-ekonomiky-ta-mytnoyi-spravy> 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю);
- відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) - ідентифікатор 624 119 9419 (один раз на тиждень);
- листування за допомогою електронної пошти natalyakarpenko@i.ua (у форматі 24/7 кожного дня);
- відеозустріч, аудіоспілкування або смс у сервісі Viber, Telegram (за графіком консультацій викладача);
- спілкування по телефону (з 10.00 до 12.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).

9. Система та критерії оцінювання курсу

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою/

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Отримані за кожен змістовний модуль бали підсумовуються та діляться на 2.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (екзамен).

Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно»,

«незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FХ, F). Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних, лабораторних, практичних або семінарських заняттях та самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.

Робота на практичних заняттях:

1. Студент повинен розуміти зміст виконаної роботи (знати визначення понять, вміти пояснити значення і сенс будь-якого терміну, використовуюваного в роботі і т.п.).
2. У процесі підготовки і виконання практичної роботи студент може користуватися консультаціями викладача.
3. Наявність конспекту лекцій на практичній роботі обов'язково!
4. У години занять за розкладом перевіряється і захищається тільки та робота, яка передбачена календарним планом.
5. Студент має право на доопрацювання роботи (за вказівками викладача) терміном не більше тижня без зниження балу.
6. За несвоєчасну здачу практичної роботи вихідний бал знижується на 20% щотижня.
7. Забороняється пред'являти для перевірки більше двох незарахованих робіт (за винятком випадків тривалої хвороби студента, підтвердженої документально).
8. Загальне правило – протягом тижня перевіряється тільки одна робота.
9. У разі пропуску занять або недопуску до захисту, перевірка і захист практичної роботи здійснюється під час, що визначається викладачем.
10. Загальний бал за практичну роботу складається з балів, отриманих за захист, при обліку прострочень і виправлень.
11. Якщо бали будуть не цілими, а с десятками, то оцінка округлюється згідно з математичних правил.

Для студентів денної форми навчання:

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час контролю по кожному змістовному модулю враховуються наступні види робіт:

1 модуль:

- активність роботи студента на семінарському занятті оцінюється до 5 балів (2 практичних занять по 5 балів = 10 балів);
- захист індивідуального домашнього завдання до 40 балів;
- аудиторна індивідуальна робота з кейсами до 15 балів (2 кейсів по 15 балів = 30 балів);
- аудиторна командна робота з кейсами до 20 балів (1кейс 20 балів);

2 модуль:

- активність роботи студента на семінарському занятті оцінюється до 5 балів (5 практичних занять по 5 балів = 25 балів);
- аудиторна індивідуальна робота з кейсами до 15 балів (3 кейси по 15 балів = 45 балів);
- аудиторна командна робота з кейсами до 20 балів (1 кейс 20 балів);
- тестування до 10 балів (1 тестовий контроль).

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Виконання та захист практичної роботи здійснюється на поточному тижні після лекції за темою та протягом наступного, тобто до наступної лекції.

Самостійна робота студентів

Виконання індивідуального завдання в 1 модулі надає студенту можливість отримати максимум **40** додаткових **балів**. Захист відбувається на останній парі в модулі, або в консультативні роботи викладача.

Критерії оцінки індивідуального завдання:

Кількість балів	Критерії оцінювання
40-31	Обрана студентом форма індивідуальної роботи характеризується підвищеною складністю; робота має самостійний, творчий характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність
30-21	Робота має самостійний характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність.
20-11	Робота не має самостійного характеру, містить хибні та неаргументовані висновки, не враховані зміни поточного законодавства; робота містить протиріччя, відсутня достатня аргументація висновків та завершеність у них.
10-1	Робота не має самостійного характеру; в роботі відсутні висновки; не відповідає вимогам що пред'являються до оформлення відповідного виду робіт;
0	Індивідуальна робота не виконана

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт (тестів). Тобто студенти за семестр складає модульний контроль та має можливість набрати максимум 10 балів. Правильна відповідь оцінюється в **1 бал**. Всього 10 тестових завдань.

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми або виконати завдання до індивідуальні завдання роботи, що пропонуються в робочій програмі.

ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

Зведена таблиця набору балів за семестр

1 модуль (максимум балів)		2 модуль (максимум балів)	
практичні	60	практичні	90
Самостійна робота/ІДЗ	40	Контрольна робота	10
Всього	100	Всього	100

Якщо студент з будь-якої поважної причини не виконав умов набору балів за період вивчення, він має змогу під час заліково-екзаменаційної сесії прийти на екзамен і скласти усно мінімум 2 питання за переліком та виконати кейс.

Бали отримані студентом за 2 модулі (середнє арифметичне) та бали за екзамен підсумовуються та вираховується середнє арифметичне.

Для студентів заочної форми навчання:

Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час підсумкового контролю (екзамену) враховуються наступні види робіт та відповідні критерії:

- правильність виконання, оформлення контрольної роботи 59 балів, захист 41 бал. За контрольну роботу до 100 балів;
- відповіді на екзаменаційні білети до 100 балів.

Бали отримані студентом за 2 методи контролю (середнє арифметичне) підсумовуються та вираховується середнє арифметичне.

КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ НА ЕКЗАМЕНІ:

1. **Два питання** потребують змістовної відповіді, кожна з них розкриває сутність того чи іншого поняття або теоретичного положення (оцінюється від 0 до 40 балів за кожне питання).

40-31 балів отримують студенти, які повністю розкрили сутність поняття, дали його

чітке визначення або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення.

30-21 балів отримують студенти, які правильно, але не повністю дали визначення поняття або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

20-11 балів отримують студенти, які правильно, але лише частково визначили те чи інше поняття або частково проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

10-0 балів отримують студенти, які частково і поверхово визначили те чи інше поняття або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

2. **Кейс.** Правильна відповідь оцінюється від 0 до 20 балів. Критерії оцінки роботи над кейсом:

0-2 балів виступ, що характеризує спробу обґрунтованого попереднього аналізу, який включає правильність пропозицій, підготовленість, аргументованість тощо.

0-2 балів звернення уваги на певне коло питань, які потребують поглибленого обговорення.

0-2 балів володіння категоріальним апаратом, прагнення давати визначення, виявляти зміст понять.

0-2 балів демонстрація вміння логічно мислити, якщо точки зору, які були висловлені раніше, підсумовуються і призводять до логічних висновків.

0-2 балів пропозиція альтернатив, які раніше залишалися без уваги.

0-3 балів пропозиція певного плану дій або плану втілення рішення.

0-2 балів визначення істотних елементів, які повинні враховуватися при аналізі ситуаційного завдання.

0-3 балів помітна участь в обробці кількісних даних, проведення розрахунків.

0-2 балів підведення підсумків обговорення.

Бали отримані студентом у 2 модулі (середнє арифметичне) та бали за екзамен підсумовуються та вираховується середнє арифметичне.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	визначення
		для заліку	
90 – 100	A	зараховано	відмінно - Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому.
85-89	B		дуже добре - Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.
75-84	C		добре - Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.
70-74	D		задовільно – Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно

			викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
60-69	E		достатньо - Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно – Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно – Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

10. Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності:

Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб.

Надавати для оцінювання лише результати власної роботи.

Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів.

Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів

Політика щодо відвідування аудиторних занять (особиста присутність студента):

Студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні сформувати загальні та фахові компетентності. Самостійну роботу студент може виконати у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=616>) з подальшим захистом. За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання (сервіс moodle).

Політика щодо дедлайнів.

Студент зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) студент має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика щодо оскарження результатів контрольних заходів:

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто. Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються.

Політика щодо дотримання прав та обов'язків студентів.

Права і обов'язки студентів відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf).

Політика щодо конфіденційності та захисту персональних даних.

Обмін персональними даними між викладачем і студентом в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3.

